

Hallitusohjelmaan kirjaukset varhaiskasvatuslain korjaamiseksi

Uudistettuun varhaiskasvatuslakiin on jäänyt puutteita ja pikaista korjausta vaativia kohtia. Lasten turvallisuus ja laadukas palvelu edellyttävät riittävää kasvattajhenkilöstöä - kaikkina toimintapäivinä, koko päivän ajan ja kaikissa lapsiryhmissä.

Varhaiskasvatuksen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää seuraavat muutokset varhaiskasvatuslakiin:

- a) henkilöstömitoitusta koskevan poikkeamispykälän (§ 36) poistaminen
- b) alle kolmivuotiaiden lasten ryhmissä heidän tarpeidensa mukainen lastenhoitajaresurssi
- c) kaikille yli 3-vuotiaille lapsille suhdeluvuksi 7 lasta/kasvattaja
- d) henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus epäkohdista

Henkilöstömitoitusta koskevan poikkeamispykälän poistaminen

Päiväkotien suuri ongelma on vaikeasti tulkittava varhaiskasvatuslain § 36 eli Päiväkodin mitoituksesta poikkeaminen. Pykälä on poistettava, sillä vaihteleva ja liian väljä tulkinta johtavat jatkuvaan henkilöstövajeeseen päiväkotiryhmissä. Lain tulee ryhmäkohtaisesti taata mitoituksen toteutuminen koko päiväkotipäivän ajan.

Poikkeamapykälän poistaminen tarkoittaisi, että säädetystä mitoituksesta saisi poiketa esimerkiksi työntekijän sairastuttua ennalta-arvaamattomasti kesken päivän. Esim. kun maanantaina alkaa useamman kuin yhden päivän mittainen poikkeama (sairausloma), tiistaina mitoituksen on oltava lainmukainen.

Lisäksi pykälässä tulee huomioida varhaiskasvatuksen opettajien ns. sak-aika (lapsiryhmän ulkopuolinen aika suunnittelua, arviointia ja kehittämistä varten) ja sen vaikutukset suhdeluvun toteutumiseen. Suhdeluvun lapsiryhmissä tulee toteutua myös ns. sak-ajan aikana. Ryhmien toiminta ja turvallisuus eivät saa vaarantua eikä lastenhoitajien kuormitus kasvaa liian suureksi.

Alle kolmivuotiaiden lasten ryhmissä heidän tarpeidensa mukainen lastenhoitajaresurssi

Alle 3-vuotiaille laadukkaat varhaiskasvatuspalvelut edellyttävät ikäryhmän tarpeen mukaisen lastenhoitajaresurssin käyttämistä. Esitämme, että näissä ryhmissä kaksi kasvattajaa kolmesta ovat varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuuden omaavia kasvattajia. Tämä henkilöstörakenne on kustannustehokas ja tarkoituksenmukainen, sekä helpottaa työnantajia rekrytoimaan pysyvä ja sitoutunut henkilökunta. Samalla helpottuu opettajaresurssin toteuttaminen yli 3-vuotiaille. Esittämämme henkilöstörakenne takaa myös tarvittavan hoidon ja huolenpidon alle 3-vuotiaille lapsille.

Esitys pykäläksi: 37 §

Päiväkodissa alle 3-vuotiaiden ryhmässä tulee kasvat-, opetus- ja hoitotehtävissä toimivasta 35 §:ssä tarkoitettua henkilöstöstä kolmanneksella olla varhaiskasvatuksen opettajan tai sosionomin kelpoisuus, kahdella kolmanneksella tulee olla varhaiskasvatuksen lastenhoitajan kelpoisuus.

Kaikille yli 3-vuotiaille lapsille suhdeluvuksi 7 lasta/kasvattaja

Erilaiset suhdeluvut vaikeuttavat ryhmien muodostamista ja eriarvoistavat lapsia. Osapäiväisesti varhaiskasvatukseen osallistuvat lapset tarvitsevat kasvun ja kehityksen tueksi saman määrän läsnäolevaa kasvatushenkilökuntaa ja vuorovaikutusta kasvattajien kanssa kuin kokopäiväisestikin varhaiskasvatukseen osallistuvat lapset.

Valtioneuvoston asetuksen varhaiskasvatuksesta 1 §:stä tulee poistaa seuraava lause: Päiväkodissa tulee kasvatusta-, opetusta- ja hoitotehtävissä olla vähintään yksi henkilö, jolla on 1 momentissa mainittu ammatillinen kelpoisuus enintään 13 enintään viisi tuntia päivässä varhaiskasvatuksessa olevaa kolme vuotta täyttänyttä lasta kohden. Kun osapäiväisten suhdeluku poistetaan, on kaikkien yli 3-vuotiaiden lapsien ryhmissä sama suhdeluku. Tämä takaa myös osapäiväisille lapsille mahdollisuuden laadukkaaseen varhaiskasvatukseen. Yli 3-vuotiaiden ryhmissä tulee myös palauttaa suhdeluku entiseen 7 lasta/ kasvattaja.

Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus epäkohdista

Lapsen etu, varhaiskasvatustalouden laadun varmistaminen sekä lain tavoitteiden toteutuminen edellyttävät sitä, että mahdolliset epäkohdat ilmoitetaan avoimesti ja korjataan viipymättä. Epäkohtiin puuttumista ei saa haitata henkilökunnan pelko kielteisistä vastatoimista. Lakiin tarvitaan tästä uusi pykäläkohta:

x § Henkilökunnan ilmoitusvelvollisuus

Varhaiskasvatukseen henkilöstöön kuuluvan on toimittava siten, että asiakkaalle annettavat varhaiskasvatustalouden toteutetaan laadukkaasti.

Edellä 1 momentissa tarkoitetun henkilön on ilmoitettava viipymättä toiminnasta vastaavalle henkilölle, jos hän tehtävissään huomaa tai saa tietoonsa epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan varhaiskasvatukseen toteuttamisessa. Ilmoituksen vastaanottaneen henkilön on ilmoitettava asiasta kunnan varhaiskasvatuksesta vastaavalle viranhaltijalle. Ilmoitus voidaan tehdä salassapitosäännösten estämättä.

Kunnan ja yksityisen palveluntuottajan on tiedotettava henkilöstölleen ilmoitusvelvollisuudesta ja sen käyttöön liittyvistä asioista. Ilmoitusvelvollisuuden toteuttamista koskevat menettelyohjeet on sisällytettävä 48 §:ssä tarkoitettuun omavalvontasuunnitelmaan. Ilmoituksen tehneeseen henkilöön ei saa kohdistaa kielteisiä vastatoimia ilmoituksen seurauksena.

y § Toimenpiteet ilmoituksen johdosta

Edellä x §:n 2 momentissa tarkoitetun ilmoituksen vastaanottaneen henkilön tulee käynnistää toimet epäkohdan tai ilmeisen epäkohdan uhan poistamiseksi. Henkilön on ilmoitettava asiasta salassapitosäännösten estämättä valvontaviranomaiselle /aluehallintovirastolle, jos epäkohta tai ilmeisen epäkohdan uhkaa ei korjata viivytyksettä. Valvontaviranomainen /Aluehallintovirasto voi antaa määräyksen epäkohdan poistamiseksi.

Nämä esitykset ovat yhteistyössä valmistelleet STTK ry, Jyty ry, SuPer ry, Tehy ry sekä SLaL ry.

Millariikka Rytönen
Puheenjohtaja
Tehy ry

Kirsi Sillanpää
Johtaja
Tehy ry

Lisätietoja: sosiaalipoliittinen asiantuntija Eva Siitonen, eva.siitonen@tehy.fi, puh. 09 5422 7168